

KEVÉS FÉNY, TÖBB ÁRNYÉK – a nonprofit foglalkoztatás helyzete Magyarországon

A hazai civil-nonprofit szektorban az összes foglalkoztatott mintegy 0,8 százaléka dolgozik, ez a 2009 statisztikai adatok szerint valamivel több mint 130 ezer főállású - teljes- és részmunkaidős - munkavállalót jelent. A nemzetközi adatok szerint a foglalkoztatottak 5-9%-ának ad munkát a nonprofit szektor, amely - főként például Németországban - a részmunkaidős és a közhasznú foglalkoztatás egyik terepe.

A magyar viszonyokat nézve, nagyon keveset lehet arról tudni, hogy a jelenleg működő nonprofit szervezetek milyen összetételű és képzettségű munkavállalókat milyen formában foglalkoztatnak, illetve a rendelkezésre álló humánerőforrás kapacitást milyen hatékonysággal tudják kihasználni.

A Civitalis Egyesület kutatói, Bartal Anna Mária, Nagy Renáta, Sebestény István, „Tények és lehetőségek“ címmel a magyar nonprofit szektor foglalkoztatási helyzetét feltáró vizsgálatukban ezeknek a kérdéseknek a megválaszolását tűzték ki célul. A téma vizsgálatának különös hangsúlyt ad az is – a kutatók véleménye szerint -, hogy a hazai nonprofit szektor egyik legfontosabb problémája a foglalkoztatási potenciál növelése, hiszen egy szektor gazdasági-társadalmi súlyát erőteljesen jelzi az is, hogy hány munkavállalónak tud megélhetést biztosítani.

A kutatás eredményei szerint a vizsgált több mint 600 szervezet fele számolt be arról, hogy munkaerő gondjai vannak, és ezek kétharmadának nincs elegendő forrása arra, hogy további munkavállalókat foglalkoztasson. A megkérdezett szervezetek véleménye szerint a nonprofit szektorban való foglalkoztatást nagyban nehezítik a rész-munkaidős foglalkoztatás adminisztratív terhei, a kiszámíthatatlan pályázati alapú foglalkoztatás, ami elsősorban a magas fluktuációhoz vezet, továbbá a nem versenyképes bérek és fizetési konstrukciók (pl. cafetéria hiánya), végül pedig a nagyfokú rugalmasságot igénylő feladatszervezés, ahol vagy az eszkimó vagy a fóka sok. A kutatók számításai szerint, a hazai civil-nonprofit szektor 20-25 ezer, főként részmunkaidős foglalkoztatottnak tudna munkahelyet biztosítani. Ugyanakkor hangsúlyozták, hogy ehhez nagyon differenciált foglalkoztatási és támogatási konstrukciók kellenének – amelyeket félő, hogy a rugalmatlan foglalkoztatáspolitikai nem tud kezelni -, hiszen egészen más foglalkoztatási támogatásokat igényelnek a kis- és közepes vállalkozások szintjén foglalkoztató civil szervezetek és egészen másokat azok, ahol már az is nagy eredmény, ha valakit 4-6 órában alkalmazni tudnak. Kanadai példára hivatkozva javasolnák a nonprofit foglalkoztatási ügynökségek létrehozását - esetlegesen a megyei Munkaügyi Központokkal együttműködésben -, amelyek a részmunkaidős foglalkoztatottakat közvetítenék ki a szervezetek számára, levéve pl. az adminisztrációs terheket a szervezetek válláról, illetve a rugalmas foglalkoztatás lehetőségét is biztosíthatnák.